

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z odwołania K. B. prowadzącego Przedszkole Niepubliczne w R. i Przedszkola Niepublicznego z siedzibą w R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Radomiu o ustalenie płatnika składek na ubezpieczenia społeczne, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 10 września 2025r., wniosku pełnomocnika odwołującego się K. B.

prowadzącego Przedszkole Niepubliczne w R. - radcy prawnego K. B. z dnia 12 marca 2025 r. o stwierdzenie braku spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego Roberta Stefanickiego wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie sygn. akt III USK 310/24.

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 12 marca 2025 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego), odwołującego się K. B. prowadzący Przedszkole Niepubliczne w R. reprezentowany przez r. pr. K. B. wniósł o zbadanie spełnienia przez SSN Roberta Stefanickiego wymogów niezawisłości i bezstronności, w związku z wyznaczaniem SSN Roberta Stefanickiego do rozpoznania sprawy o sygn. akt III USK 310/24 z odwołania K. B. prowadzącego Przedszkole Niepubliczne w R. i Przedszkola Niepublicznego z siedzibą w R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Radomiu o ustalenie płatnika składek na ubezpieczenia społeczne.

W uzasadnieniu złożonego wniosku, odwołujący się wskazał m.in, iż SSN Robert Stefanicki został powołany na stanowisko 8 sierpnia 2022 r. przez Prezydenta RP, do którego wniosek w tej sprawie skierowała KRS ukształtowana w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a więc w procedurze wadliwej, co zostało potwierdzone wielokrotnie w orzeczeniach SN i TSUE, iż SSN Robert Stefanicki rozpoznawał zarówno wnioski oparte o art. 29 ustawy Sądzie Najwyższym, jak i wnioski o wyłączenie sędziego z uwagi na wadliwość powołania, a więc w sprzeczności z uchwałą połączonych Izb SN z dnia 23 stycznia 2020 r., iż spór toczy się pomiędzy jednostką (obywatelami, jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej), a Państwem – Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, który jest państwową jednostką organizacyjną. Odwołujący powołał się na orzecznictwo SSN Roberta Stefanickiego oraz fakt, iż wskazany Sędzia był już wyłączany od rozpoznania spraw w związku z wadliwością swojego powołania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 29 § 5 i § 6 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 622 ze zm.; dalej: u.SN) wniosek o stwierdzenie wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących powołaniu i postępowania po powołaniu może być złożony wobec sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wyznaczonego do składu rozpoznającego środek zaskarżenia, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

Uprawnionym do jego złożenia jest strona lub uczestnik postępowania przed Sądem Najwyższym (art. 29 § 7 u.SN). Wniosek składa się w terminie tygodnia od dnia zawiadomienia uprawnionego do złożenia wniosku o składzie rozpoznającym sprawę (art. 29 § 8 u.SN).

Wedle art. 29 § 9 i 24 u.SN wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać: żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie. Wniosek niespełniający tych wymagań, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych (art. 29 § 10 u.SN). Ponadto zgodnie z art. 29 § 11 u.SN o odrzuceniu wniosku niespełniającego wymagań, o których mowa w § 9, Sąd Najwyższy zawiadamia właściwy organ samorządu zawodowego, do którego należy pełnomocnik.

Zgodnie z art. 29 § 4 u.SN, okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności.

Należy wskazać, że wniosek złożony w niniejszej sprawie: pochodzi od strony postępowania przed Sądem Najwyższym – odwołującego się K. B. prowadzącego Przedszkole Niepubliczne w R. (art. 29 § 7 u.SN); został sporządzony, podpisany i wniesiony przez jego pełnomocnika – r. pr. K. B. z zachowaniem terminu tygodniowego (art. 29 § 8 zdanie pierwsze u.SN); czyni zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego (art. 126 k.p.c. w zw. z art. 29 § 9 i 24 u.SN); zawiera żądanie stwierdzenia, że w sprawie zachodzą wobec SSN Roberta Stefanickiego przesłanki wskazane w art. 29 § 5 u.SN, które mogą powodować, że w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (art. 29 § 9 pkt 1 u.SN).

Sąd miał ponadto na uwadze, że granice dopuszczalności wniosku z art. 29 § 6 u.SN są wyznaczone przez interes strony żądającej zbadania wymogów niezawisłości i bezstronności danego sędziego, a więc de facto przez jej prawo do rozpoznania sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd, jednakże celem instytucji wprowadzonej nowelizacją ustawy o Sądzie Najwyższym, która weszła w życie z dniem 15 lipca 2022 r., jest umożliwienie stronie zainicjowania procedury zbadania

wymogów niezawisłości i bezstronności konkretnego sędziego w konkretnej sprawie ze wskazaniem zaistniałych już okoliczności.

Przedmiotowy wniosek zawiera jedynie wskazanie okoliczności uzasadniających żądanie w zakresie okoliczności związanych z powołaniem na pełniony urząd sędziego Sądu Najwyższego. Nie przytacza jednak konkretnych, indywidualnych okoliczności towarzyszących powołaniu SSN Roberta Stefanickiego, które mogłyby mieć wpływ na brak jego bezstronności lub niezawisłości w sprawie o sygn. akt III USK 310/24. Wskazywanie bowiem na ukształtowanie Krajowej Rady Sądownictwa nie stanowi okoliczności odnoszącej się do osoby sędziego. Co istotne, w uzasadnieniu wniosku odwołujący się nie przytacza okoliczności związanych z konkretnym zachowaniem SSN Roberta Stefanickiego po jego powołaniu oraz nie wskazuje, jak w okolicznościach sprawy głównej ewentualne naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności mogłoby wpływać na jej wynik. Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiocie niniejszego wniosku są także wskazania odwołującego się na okoliczność, iż SSN Robert Stefanicki był już wyłączany od rozpoznania spraw, bowiem Sąd orzekający w niniejszej sprawie nie jest związany powoływanymi orzeczeniami.

Odwołujący się uzasadniając swój wniosek wskazał na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22. W tym miejscu podnieść należy, że zgodnie z art. 87 § 1 u.SN jedynie uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego, składu połączonych izb oraz składu całej izby, z chwilą ich podjęcia, uzyskują moc zasad prawnych. Przy czym skład siedmiu sędziów może postanowić o nadaniu uchwale mocy zasady prawnej. Uchwale Sądu Najwyższego wskazanej przez Powoda nie nadano mocy zasady prawnej, zatem nie stanowi ona orzeczenia, które wiązałoby przy orzekaniu inne składy orzekające tego sądu. Ponadto dodać można, że twierdzenia zawarte w uzasadnieniu uchwały o sygn. akt I KZP 2/22 pokrywają się z tymi zamieszczonymi w uzasadnieniu do uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20, OSNKW 2020, nr 2, poz. 7; dalej uchwała składu połączonych Izb) zgodnie z którą sądy powszechne, wojskowe i Sąd Najwyższy mogą kontrolować i ograniczać prawo sędziego do orzekania wyłącznie w oparciu o fakt powołania sędziego przez Prezydenta RP na

wniosek KRS, której członkowie będący sędziami zostali wybrani przez Sejm, a nie przez gremia sędziowskie. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, stwierdził, że uchwała składu połączonych Izb jest niezgodna z: a) art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, b) art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, Nr 90, poz. 864/30 ze zm.), c) art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. 1993, Nr 61, poz. 284 ze zm.). Przy czym już tylko na marginesie dodać można, że gdyby Sędziowie Sądu Najwyższego, którzy uzyskali nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. nie spełniali w sposób niekwestionowany „minimalnego standardu bezstronności” składanie wobec nich wniosku o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności nie miałoby sensu.

Wobec powyższego w ocenie Sądu Najwyższego, wniosek odwołującego się podlegał odrzuceniu jako niespełniający wyżej wskazanych wymogów formalnych, bowiem wskazano w nim jedynie okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego, które zgodnie z art. 29 § 4 u.SN, nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Tym samym bezprzedmiotowy jest wniosek w zakresie wyłączenia Sędziego od rozpoznania przedmiotowej sprawy z powodu niespełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności.

Odnosząc się do wniosku o zawieszenie postępowania wywołanego wnioskiem odwołującego się do czasu rozpatrzenia wskazanych pytań prawnych przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. sąd może zawiesić postępowanie z urzędu, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Jest to jednak przesłanka fakultatywna i Sąd Najwyższy nie jest zobligowany do zawieszenia przedmiotowego postępowania w sytuacji, gdy brak jest celowości oczekiwania na wynik przywołanych we wniosku postępowań, a rozstrzygnięcie

sprawy nie jest uzależnione od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Skoro zatem wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności SSN Roberta Stefanickiego, w trybie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, nie spełnia wymogów formalnych nakreślonych ustawą o Sądzie Najwyższym, należało go odrzucić w formie postanowienia wydanego jednoosobowo przez sędziego sprawozdawcę wyznaczonego do rozpoznania sprawy (zob. m.in. postanowienia SN z 15 marca 2023 r., III CB 22/22, 6 lutego 2023 r., III CB 5/23, 15 kwietnia 2025 r., III CB 10/24 i wiele innych). W tym zakresie zgodnie z treścią art. 29 § 24 u.SN odpowiednie zastosowanie mają przepisy procedury cywilnej, tj. art. 397 § 1 k.p.c., z uwagi na fakt, że podjęta decyzja procesowa nie stanowiła merytorycznego rozpoznania wniosku, o którym mowa w art. 29 § 15 u.SN.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 29 § 10-11 i § 24 u.SN w związku z art. 397 § 3 oraz art. 373 k.p.c. orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[r.g.]